Arachne

CARTA

PENTRU INTRODUCEREA ȘI APLICAREA INSTRUMENTULUI DE NOTARE A RISCULUI ARACHNE ÎN CADRUL CONTROALELOR DE GESTIUNE

Cuprins

1 PREAMBUL ȘI SCOP

Arachne este un instrument de notare a riscului elaborat de Comisia Europeană, reprezentată de Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune, precum și de Direcția Generală Politică Regională și Dezvoltare Urbană (denumite în continuare „serviciile Comisiei"), în strânsă cooperare cu unele state membre. Serviciile Comisiei urmăresc să sprijine autoritățile de management responsabile de fondurile structurale și de investiții europene (denumite în continuare „fonduri ESI")[1] prin furnizarea Instrumentului de notare a riscului Arachne în vederea identificării, în mod eficient și eficace, a celor mai riscante proiecte, contracte, contractanți și beneficiari, informații necesare pentru controalele lor de gestiune în temeiul articolului 125 alineatul (4) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 privind dispozițiile comune (denumit în continuare „RDC").

Scopul acestei carte este de a adopta un ansamblu de principii comune care să fie puse în practică de autoritatea de management și de serviciile Comisiei, astfel încât autoritatea de management, cu sprijinul deplin din partea serviciilor Comisiei, să introducă, să aplice și să integreze Instrumentul de notare a riscului Arachne pentru perioada de programare 2014-2020 în procesele lor de control de gestiune, astfel cum sunt elaborate și decise având în vedere specificitățile programului său și evaluările riscului.

Prin utilizarea Arachne, autoritatea de management a programului acceptă să adere la principiile prevăzute în prezenta cartă.

2 PRINCIPII GENERALE

Autoritatea de management este de acord să încorporeze Instrumentul de notare a riscului Arachne drept una dintre măsurile de combatere a fraudelor, în conformitate cu articolul 125 alineatul (4) litera (c) din RDC, care sporește eficiența și eficacitatea și previne neregulile, precum și să integreze Instrumentul de notare a riscului Arachne în procesele sale de control de gestiune în conformitate cu procedurile pe care autoritatea de management a decis să le instituie. Pentru a atinge acest obiectiv, serviciile Comisiei vor sprijini autoritățile de management din punct de vedere tehnic și administrativ să instaleze, să integreze și să utilizeze acest instrument informatic și vor furniza calculul riscului.

3 BENEFICIILE INSTRUMENTULUI DE NOTARE A RISCULUI ARACHNE ȘI UTILIZAREA REZULTATELOR

Instrumentul de notare a riscului Arachne reprezintă cea mai avansată tehnologie în ceea ce privește explorarea datelor și îmbogățirea acestora. Aplicarea acestei tehnologii avansate:

- va contribui la îmbunătățirea eficienței și a eficacității verificărilor de gestiune, contribuind astfel la optimizarea capacității resurselor umane pentru analizele documentare și verificările la fața locului;
- va oferi autorității de management posibilitatea de a documenta creșterea eficacității și a eficienței verificărilor de gestiune de-a lungul timpului;
- va preveni eventuale nereguli și, prin urmare, va avea ca rezultat scăderea ratelor de eroare, un obiectiv comun atât al Comisiei, cât și al autorităților de management;

[1] Disponibile, la momentul actual, pentru Fondul european de dezvoltare regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune, Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane

- va institui o măsură eficace și proporțională de combatere a fraudelor, în conformitate cu articolul 125 alineatul (4) litera (c) din RDC.

Personalul autorității de management și al organismelor respective cărora li se acordă acces va folosi rezultatele calculării riscului oferite de Arachne doar pentru controalele de gestiune și nicidecum în scop personal sau în orice alte scopuri.

4 COSTURILE ȘI TAXELE DE LICENȚĂ

Serviciile Comisiei furnizează autorităților de management în mod gratuit Instrumentul de notare a riscului Arachne. Cu excepția cazului în care survin circumstanțe neprevăzute, serviciile Comisiei vor furniza accesul la instrumentul Arachne și la bazele sale de date, întreținere, instruire și asistență, pentru întreaga durată a perioadei actuale de programare 2014-2020 (până la încheierea perioadei).

5 ACCESUL OLAF ȘI AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE LA CERERE

Serviciile Comisiei nu vor acorda Curții de Conturi Europene (denumită în continuare „CCE") și Oficiului European de Luptă Antifraudă (denumit în continuare „OLAF") acces automat la rezultatele calculării riscului oferite de Arachne. Cu toate acestea, în circumstanțe justificate în mod corespunzător, OLAF și CCE pot solicita serviciilor Comisiei, de la caz la caz, informații despre riscurile calculate.

Ca regulă generală, orice solicitări efectuate de CCE sau de OLAF ar trebui să se refere la cazuri în care există suspiciunea de fraudă sau de utilizare abuzivă a fondurilor europene. Legitimitatea necesității transferului de date, precum și motivarea vor fi evaluate de serviciile Comisiei de la caz la caz.

6 PROTECȚIA DATELOR

Comisia Europeană a depus la Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor (denumită în continuare „AEPD"), la data de 17 mai 2013, notificarea necesară privind prelucrarea datelor cu caracter personal. AEPD a emis, la 17 februarie 2014 (referință 2013-0340), un aviz pozitiv privind conformitatea ARACHNE cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a desfășurat o inspecție la 30 iunie și 1 iulie 2016 la sediul serviciilor Comisiei pentru a examina măsurile luate în urma recomandărilor AEPD, precum și pentru a asigura respectarea acestora. Recomandările conținute în raportul emis la 24 noiembrie 2016 (referință 2016-0441) au fost puse în aplicare pentru a respecta pe deplin Regulamentul (CE) nr. 45/2001, inclusiv următoarele aspecte:

- Prelucrarea categoriilor speciale de date în sensul articolului 10 din Regulamentul (CE) nr. 45/2001 și garanțiile puse în aplicare pentru a asigura necesitatea, proporționalitatea și calitatea datelor în acest sens.
- Funcționalitățile „buclei de feedback" care permit raportarea de către utilizatorii Arachne a erorilor sau a inconsecvențelor.
- Măsurile luate pentru a garanta un nivel înalt al calității datelor în ceea ce privește informațiile care provin din surse media externe.
- Punerea în aplicare practică a perioadelor de păstrare a datelor.
- Exercitarea drepturilor persoanelor vizate.

- Aspecte generale legate de gestionarea securității informațiilor privind datele cu caracter personal în Arachne [articolul 22 din Regulamentul (CE) nr. 45/2001].

Instrumentul de notare a riscului Arachne se bazează pe date interne și externe. Datele interne (proiecte, beneficiari, contracte, contractanți și cheltuieli) sunt extrase de autoritatea de management din sistemele sale informatice locale și sunt încărcate pe un server dedicat al serviciilor Comisiei.

Datele externe sunt furnizate de doi prestatori externi de servicii contractați de serviciile Comisiei. Prima bază de date conține date financiare, precum și acționarii, filialele și reprezentanții oficiali a peste 200 de milioane de societăți. Cea de a doua bază de date este alcătuită din liste de persoane expuse politic, liste de sancțiuni, liste de măsuri coercitive și liste de presă negativă. Toate aceste informații sunt publicate oficial și sunt accesibile publicului. Prelucrarea datelor externe intră sub incidența articolului 10 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001. Prelucrarea acestor date trebuie să fie efectuată exclusiv în scopul de a identifica riscurile de fraudă și neregulile la nivelul beneficiarilor, contractanților, contractelor și proiectelor, atât la aprobarea proiectelor, cât și în faza de punere în aplicare a proiectelor.

Bucla de feedback trebuie utilizată de către utilizatorii Instrumentului de notare a riscului Arachne pentru a solicita corectarea unei potriviri nevalide între datele interne și cele externe.

Datele interne și rezultatele riscurilor calculate vor fi stocate în conformitate cu dispozițiile normative ale regulamentelor care vizează punerea în aplicare a fondurilor ESI, și anume „trei ani după efectuarea plății finale pentru perioada de programare 2007-2013, precum și trei ani după anul în care conturile anuale ale unui program operațional au fost aprobate de către Comisie pentru perioada de programare 2014-2020".

Autoritatea de management care utilizează programul informatic Arachne trebuie să se conformeze reglementărilor naționale și europene în materie de protecție a datelor. În acest scop, autoritățile de management trebuie să informeze beneficiarii că datele lor, disponibile în bazele de date externe, vor fi prelucrate în vederea identificării indicatorilor de risc. Această informare a beneficiarilor trebuie să fie realizată de preferință prin introducerea unor clauze privind protecția datelor în documentele cererii de grant/contract. Serviciile Comisiei au creat un site internet dedicat[2] menit să explice procesul de analiză a datelor și scopul acesteia. Autoritatea de management furnizează un link către acest site internet dedicat pe propriul său site. Rezultatele calculului riscului sunt date interne folosite în scopul controalelor de gestiune, prin urmare, acestea fac obiectul condițiilor de protecție a datelor și nu ar trebui publicate **(nici de serviciile Comisiei, nici de autoritățile de management).**

7 SPRIJINUL ACORDAT DE SERVICIILE COMISIEI AUTORITĂȚII DE MANAGEMENT CARE FOLOSEȘTE ARACHNE

Serviciile Comisiei vor oferi sprijinul necesar pentru a permite autorității de management să folosească instrumentul de notare a riscului Arachne într-un mod eficace și eficient.

Acest sprijin va cuprinde:

- Asistență tehnică pentru instalarea inițială a instrumentului de notare a riscului Arachne.
- Asistență tehnică pentru a permite autorității de management să trimită date în „formatul xml" necesar pentru schimbul de date cu Arachne.

[2] http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&intPageId=3587&langId=ro

- Instruirea inițială a „utilizatorilor de bază” având drept fundament principiul „formarea formatorilor” pentru a permite utilizarea eficientă și eficace a Arachne.
- Instruire după actualizări majore ale Instrumentului de notare a riscului Arachne.
- Sfaturi pentru integrarea Instrumentului de notare a riscului Arachne în procesul zilnic de control de gestiune.

- Sprijin continuu pentru facilitarea utilizării eficiente de câte ori este posibil, cu resursele disponibile.
- Facilitarea schimbului de experiență și de bune practici între autoritățile de management care utilizează Arachne.

8 CONSULTAREA ARACHNE DE CĂTRE SERVICIILE COMISIEI ȘI AUTORITĂȚILE STATELOR MEMBRE

Auditorii serviciilor Comisiei au acces la rezultatele calculelor riscului furnizate de Arachne, precum și la baza de date a societăților. Auditorii Comisiei pot consulta riscurile identificate după ce proiectele au fost selectate pentru audit, în timpul etapei pregătitoare pentru un audit. Cu toate acestea, Arachne nu poate fi utilizat pentru a selecta un eșantion de proiecte care să fie selectate de serviciile Comisiei, întrucât rezultatul nu poate fi considerat reprezentativ pentru partea din program care este potențial afectată de aceleași riscuri.

Serviciile Comisiei pot efectua audituri de sistem privind cerința-cheie nr. 7 - proceduri adecvate împotriva fraudei, precum și analiză orizontală. [3] În acest context, serviciile Comisiei vor consulta rezultatele Arachne și utilizarea sa efectivă de către autoritatea de management sau organismele sale intermediare.

Serviciile Comisiei recunosc faptul că este responsabilitatea autorităților statelor membre să definească eșantionul sau populația de proiecte care vor face obiectul unei investigații aprofundate, pe baza indicatorilor de risc și a punctajelor de risc calculate de instrumentul Arachne. Cu toate acestea, statelor membre li se recomandă cu tărie să definească de la început strategia de analiză a punctajului de risc care va conduce la identificarea de proiecte selectate pentru investigație. Comisia recunoaște, de asemenea, faptul că discernământul profesional și resursele limitate trebuie să fie luate în considerare pentru a determina eșantionul de proiecte care vor face obiectul controlului. Pentru a putea demonstra măsurile luate în ceea ce privește cazurile individuale investigate, autoritățile statelor membre ar trebui să păstreze o evidență a activităților, a corecțiilor sau a renunțării la cazuri. Pentru cea din urmă categorie, autoritățile statelor membre ar trebui să înregistreze decizia lor de a nu controla „proiecte cu punctaj de risc ridicat” prin utilizarea sistemului de gestionare a cazurilor al Arachne.

9 BENEFICII ȘI CONSECINȚE PENTRU AUTORITATEA DE MANAGEMENT ALE „INDICĂRII UNUI RISC RIDICAT” DUPĂ CONSULTAREA ARACHNE

Instrumentul de notare a riscului Arachne va alerta autoritatea de management identificând proiectele, contractele, contractanții și beneficiarii care prezintă cel mai mare risc și o va ajuta să se concentreze asupra capacității sale administrative pentru verificări.

În cazul în care autoritatea de management concluzionează că, pe baza rezultatelor de notare a riscului și a verificării ulterioare a riscurilor, anumite cheltuieli ar putea fi afectate de nereguli, aceasta

[3] http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_common_mcs_assessment_ro.pdf

efectuează toate procedurile pe care le consideră necesare și adecvate înainte de declararea cheltuielilor către Comisie de autoritatea de certificare. Autoritatea de management va face acest lucru pentru a preveni, a detecta și a remedia nereguli sau fraude, precum și pentru a comunica notificările necesare la OLAF prin intermediul bazei de date SGN, astfel cum se prevede în sistemele de gestiune și de control și în conformitate cu normele în vigoare.

În cazul în care analiza efectuată de autoritatea de management conduce la identificarea unor riscuri recurente, ar trebui consolidate sistemele de gestiune și de control pentru a preveni apariția riscului pe viitor. Autoritatea de management ar trebui să identifice ulterior proiectele sau operațiunile în cazul acestor riscuri recurente și să ia măsurile necesare pentru a asigura legalitatea, regularitatea și eligibilitatea tranzacțiilor aferente.

10 PROCEDURA DE AUTORIZARE ȘI DREPTURILE DE ACCES

Autoritatea de management are responsabilitatea instituirii de măsuri eficace și proporționale de combatere a fraudelor, în conformitate cu articolul 125 alineatul (4) litera (c) din RDC. Pe baza instrucțiunilor oficiale din partea autorității de management, serviciile Comisiei vor acorda utilizatorilor dedicați ai Arachne drepturi de administratori locali. Administratorii locali vor avea dreptul de a acorda accesul, pentru programele operaționale pentru care sunt administratori, utilizatorilor locali din cadrul autorităților de management, autorităților de certificare, autorităților de audit și organismelor intermediare.

Administratorul (administratorii) local(i) ai Arachne îndeplinește (îndeplinesc) următoarele sarcini:

- identifică utilizatorii care solicită acces; se asigură că utilizatorii respectivi fac parte din sistemul de gestiune și control pentru (un) anumit(e) program(e) operațional(e).
- creează conturi de utilizator în baza de date de gestionare a utilizatorilor Arachne și acordă acces, cu rolul de utilizator corespunzător, la programele operaționale pentru care s-a solicitat acces.
- informează utilizatorii cu privire la obligațiile care le revin pentru a menține securitatea sistemului.
- asigură exactitatea constantă a datelor de identificare a utilizatorilor: solicită suprimarea drepturilor de acces atunci când acestea nu mai sunt necesare sau justificate (efectuează evaluări periodice ale conturilor de utilizator, suprimă drepturile de acces ale persoanelor care au părăsit instituțiile sau care nu mai au sarcini care justifică accesul etc.).
- reacționează în mod prompt la evenimentele suspecte care pot cauza un prejudiciu securității sistemului.
  În acest caz, o activitate ar putea fi considerată suspectă dacă (listă neexhaustivă):
  - o persoană sau o organizație necunoscută solicită acces,
  - persoane care nu mai sunt îndreptățite să folosească sistemul au acces continuu,
  - o persoană folosește identificatorii de acces ai unei alte persoane.

Serviciile Comisiei dețin o imagine de ansamblu asupra tuturor utilizatorilor cu un cont de acces Arachne și vor contacta autoritatea de management o dată pe an pentru a obține o listă a tuturor utilizatorilor care au acces la programele lor operaționale din fondurile ESI în Arachne. Responsabilitatea de a valida această listă sau de a modifica drepturile de acces rămâne la nivelul autorității de management și/sau al administratorului (administratorilor) local(i), în conformitate cu procedurile definite.

La cererea serviciilor Comisiei, autoritatea de management se angajează să informeze Comisia cu privire la utilizatorii cărora le-a acordat acces (numele complet al persoanei și denumirea organismului/instituției în care lucrează aceasta).

11 TRANSMITEREA DATELOR

Autoritatea de management transmite câmpurile de date în conformitate cu domeniul de aplicare necesar al Arachne, astfel cum este specificat în anexa III la Regulamentul delegat (UE) nr. 480/2014 al Comisiei, pentru programele operaționale în format xml, în mod regulat (cel puțin o dată la trei luni).

Pe lângă câmpurile de date incluse în anexa III la Regulamentul delegat (UE) nr. 480/2014 al Comisiei, autoritatea de management poate, în mod voluntar, să sporească numărul de câmpuri de date pentru care sunt furnizate date spre a fi încărcate în Arachne.

Dacă autoritatea de management nu reușește să actualizeze datele în mod regulat, serviciile Comisiei pot decide să revoce accesul la Arachne.

12 ASIGURAREA CALITĂȚII DATELOR

Calitatea și fiabilitatea datelor externe prelucrate pentru calcularea riscului este responsabilitatea furnizorilor de servicii și este asigurată de către aceștia. Calitatea și cantitatea datelor interne este garantată de autoritatea de management. Cu cât autoritatea de management furnizează mai multe date interne, cu atât mai precis este rezultatul calculării riscului cu ajutorul Instrumentului de notare a riscului Arachne.

13 REZILIERE ȘI REVOCAREA ACCESULUI

Fiecare parte poate decide să rezilieze această cartă unilateral. În cazul în care orientările descrise mai sus nu sunt respectate de către autoritatea de management, serviciile Comisiei vor contacta autoritatea de management respectivă pentru a discuta și a evalua utilizarea în continuare a instrumentului. În cazuri extreme, serviciile Comisiei își rezervă dreptul de a revoca accesul la Arachne pentru autoritatea de management în cauză. Dacă autoritatea de management decide să nu mai utilizeze Arachne, serviciile Comisiei vor înlătura din baza de date Arachne, la cererea autorității de management, toate datele legate de proiecte și de contracte trimise de autoritatea de management pentru programul operațional respectiv.

Michel Servoz
Director general DG EMPL

Marc Lemaitre
Director general DG REGIO